

<https://nova.bg/amp/news/view/2024/05/21/456529/%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D1%80%D0%B3%D0%B8%D0%B9%D0%BD%D0%BE-%D0%B1%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B8-%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F-%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%BE-%D0%BE%D1%82-%D1%87%D0%B5%D0%BB%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%BC%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%B7%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%B8-%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B8-%D0%B2-%D0%B5%D1%81>

ЕНЕРГИЙНО БЕДНИ: България остава на едно от челните места на застрашени групи в ЕС

21 май 2024 21:39

Това сочи доклад Института за икономически изследвания на БАН

България запазва едно от най-високите нива на енергийна бедност в Европейския съюз и въпреки това изостава с въвеждането на защитен механизъм за енергийно бедните домакинства. Това сочи доклад Института за икономически изследвания на БАН за миналата година.

Ниските доходи и високите разходи за енергия поставят в България на дъното - сред европейските държави с най-голям дял на домакинствата, които не могат да поддържат дома си адекватно топъл.

От отопление пестят работещи бедни, които според последните данни на Националния статистически институт за 2023 година са 10%, и пенсионерите с пенсия под линията на бедност, които са близо до 350 000 души.

92% от сградите у нас с нисък клас на енергийна ефективност и едва 4% от многофамилните сгради са санирани по националните програми, заедно с одобрените в първата фаза 3400.

Въпреки относително най-ниските цени на енергийните носители в България делът на разхода за енергия от разполагаемия доход на домакинствата остава най-висок сред всички държави членки в Европейския съюз.

Докладът препоръчва въвеждане на механизъм за социална поносимост на цените на електроенергията при либерализацията на пазара, който да разписва ясна скала на диференциране на подкрепата според доходите.

<https://duma.bg/izvesten-fen-na-tsska-gotvi-za-bednite-bez-zaplashtane-n212646/evroto-mozhe-da-se-otlozhi-i-sled-2025-g-n291401>

Учени от БАН:

Еврото може да се отложи и след 2025 г.

България регистрира най-високо ниво на енергийна бедност

вторник, 21 Май 2024 / брой: 93

В следващите две години инфлацията в България постепенно ще се забавя, но ще бъде по-висока от обичайната през предходното десетилетие заради неблагоприятни външни фактори, но и вследствие на провежданата политика по доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности. В такива условия членството в еврозоната би се отложило и след 2025 г. Това се посочва в редовния Годишен доклад: „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките. Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2023 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2026 г.

Учените от БАН очакват реалният растеж на БВП да остане под потенциалния, като през 2024 г. се очаква той да бъде малко над 2%. До 2026 г. растежът плавно ще се възстанови до средните нива преди пандемията, като вътрешното търсене ще продължи да бъде основен фактор на икономическия растеж. В средносрочен план икономическият растеж в България се очаква да бъде в рамките на 3,0-3,5% годишно, пише в доклада. Очакванията за 2024 г. са за охлаждане на кредитирането както на фирмите, така и на домакинствата на фона на нарастващите рискове на икономическата среда и начисляването на премия за риск върху вземанията от нефинансовия сектор, което ще доведе до постепенно повишаване на лихвените проценти по кредитите, посочва се в доклада. Според него България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС, но изостава при въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област. Обосновано е и въвеждането на механизъм за социална поносимост на цените на електроенергията в условията на либерализиран пазар, който да е съчетан с ясно

разписани мерки и с ясна скала на диференциране на подкрепата по доходен критерий. Прави се предложение енергийната бедност да се оценява не на човек, а на ниво домакинство, според броя хората в него, като се определя жилищната площ за всеки тип домакинство, предлагат още икономистите на БАН.

<https://financialtribune.bg/bg/analizi/ban-prognozira-zabavyane-na-inflatsiyata-no-i-na-ikonomicheskiya-rastezh/>

БАН прогнозира забавяне на инфлацията, но и на икономическия растеж

14:08, 21.05.2024

Financial Tribune

Инфлацията в България постепенно ще намалява, но ще бъде по-висока от обичайната през предходното десетилетие както заради външни фактори, така и следствие на провежданата политика на доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности. В такива условия членството в еврозоната би се отложило и след 2025 г. Това се посочва в редовния годишен [доклад](#) "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките (БАН).

Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през изминалата година и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2026 г.

Краткосрочната прогноза на ИИИ е вътрешното търсене да продължи да бъде основен фактор на икономическия растеж, който се очаква да остане под потенциалния и плавно да се възстанови до средните нива преди пандемията от ковид. Динамиката на потреблението ще се определя от нарастването на работните заплати, умереното повишаване на заетостта и ниския, но все пак положителен растеж на кредитната активност в страната. Инвестициите ще се влияят основно от темповете на усвояване на средствата от ЕС. Предвид очаквания слаб икономически растеж в основните търговски

партньори на България, външното търсене ще остане относително ниско, а платежният баланс ще се влошава през целия период 2024-2026 г., прогнозираят икономистите.

Препоръките им към икономическата политика в страната са насочени към активизиране на инвестиционната активност, реструктуриране на пазара на труда в условията на зелен и дигитален преход, провеждане на фискална консолидация, развиване на потенциала на външнотърговските отношения със страни извън ЕС и запазване стабилността на финансовия сектор.

Докладът анализира и оценява измеренията на енергийната бедност в България през периода 2014-2023 г. Посочва се, че България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС, но изостава при въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област. Учените от ИИИ посочват необходимостта от провеждане на активна социална и инвестиционна политика към гражданите не само по отношение на текущите разходи за транспорт и енергия, но и за тяхното дългосрочно намаляване чрез целенасочени инвестиции и мерки в енергийна ефективност и декарбонизация. Обосновано е и въвеждането на механизъм за социална поносимост на цените на електроенергията в условията на либерализиран пазар, който да е съчетан с ясно разписани мерки и с ясна скала на диференциране на подкрепата по доходен критерий. Прави се предложение енергийната бедност да се оценява не на лице, а на ниво домакинство, според броя лица в него, като се определя жилищната площ за всеки тип домакинство.

В системата за мониторинг на енергийната бедност трябва да се заложи ежегодно проследяване на реновираните сгради и разхода за енергия, адекватна оценка на социалните рискове и възможности, последиците за заетостта и уменията, въздействията от климатичния и енергийния преход в страната, предлагат още икономистите на БАН.

<https://trud.bg/%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F-%D0%B5-%D1%81-%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B8-%D0%BE%D1%82-%D0%BD%D0%B0%D0%B9-%D0%B2%D0%B8%D1%81%D0%BE%D0%BA%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%BD%D0%B8%D0%B2%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D1%80%D0%B3%D0%B8%D0%B9%D0%BD%D0%B0-%D0%B1%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82-%D0%B2-%D0%B5%D1%81/>

България е с едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС

20.05.2024

България изостава с политиките срещу енергийната бедност.

БАН: Инфлацията намалява, но ще бъде по-висока от предходното десетилетие

България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС, но изостава при въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област. Това се казва в редовния Годишен доклад на Института за икономически изследвания (ИИИ) при БАН. Икономическият растеж през 2023 г. се забавя до 1,8%, се казва в Доклада.

Инвестиционната активност остава слаба, инфлацията постепенно ще намалява, но ще бъде по-висока от обичайната през предходното десетилетие както заради външни фактори, така и следствие на провежданата политика на доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните бюджетни възможности. В такива условия членството в еврозоната би се отложило и след 2025 г., става ясно от Доклада.

<https://euronewsbulgaria.com/news/27707/kak-obshtina-gabrovo-stana-primer-za-energiyna-efektivnost>

Как община Габрово стана пример за енергийна ефективност?

От **Николай Лефеджиев** Водещ 2024-23-05 09:57

От години България регистрира едни от най-високите нива на енергийна бедност в ЕС, но изостава във въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област. В обществото има неразбиране и неприемане на либерализацията на пазара на едро на електроенергия за

битови потребители, а и нежелание в политиките да си създават проблеми. Така освобождаването на енергийния пазар бе отложено до първи юли 2025 г.

Цените на електроенергия са най-ниски у нас в сравнение с целия ЕС, но изразходваме най-много средства за нея. Така д-р Теодора Пенева от Институт за икономически изследвания при БАН коментира т. нар. енергийна бедност.

А как се справят общините с проблема - отговор от Таня Христова, кмет на Габрово. "Политиката за енергийна ефективност не може да бъде кампанийна и за един или два проекта", каза Христова. "Често пъти общините са приемани като изпълнители на дадена политика, но ние сме най-близо до хората и затова знаем какво е нужно на хората", допълни тя.

<https://www.burgasinfo.com/news/view/2/132722>

Еврокомисията ни посече за еврото, ще чакаме още две години

[БургасИнфо](#)

20.05.2024 18:46:51

Европа очаква от България да изпълни всички критерии за приемане на еврото и не е склонна на компромис. Това обяви еврокомисарят по икономическите и финансовите въпроси Паоло Джентилони в интервю пред NOVA NEWS. От думите на Джентилони стана ясно, че докато страната ни покрие критерия за инфлация, не може да разчита на покана за влизане в еврозоната.

"България със сигурност ще изпълни три от критериите. Четвъртият, който е свързан с инфлацията, все още не е постигнат. Но ние сме оптимисти, че до края на годината България ще може да постигне и този критерий", каза еврокомисарят по финансовите въпроси. И допълни: "Цялото семейство на еврозоната е много щастливо от възможността през следващата година, по някое време, да се присъедини 21-ви член, а именно България".

От началото на тази година НСИ отчита сериозно забавяне на темпа на нарастване на цените на потребителските стоки у нас като през април бе регистрирана годишна инфлация от едва 2.4%. Въпреки това прогнозите за средногодишното ниво на инфлацията за 2024 г. са, че ще надхвърлят критерия за влизане в еврозоната - не повече от 1,5 процентни пункта над инфлацията на 3-те държави членки с най-добри показатели. Затова очакванията са за отрицателен доклад на Европейската централна банка и Европейската комисия през юни за готовността на страната ни да замени лева с еврото от 1 януари 2025 г. Надеждите на привържениците на еврото са да влезем в еврозоната от средата на 2025 г.

Джентилони отрече досега Еврокомисията или ЕЦБ да са отстъпили от условията за членство в еврозоната, включително и за Хърватия, която бе приета преди една година с доста висока инфлация от над 10%.

"Критериите, които използваме, са обективни. Те не са пригодени, направени за България, за Хърватия или за друга държава. Те са публикувани. Ако има любопитство, лесно е да се запознаете с тях. И както българските власти знаят много добре, в нашето сътрудничество, все още не сме стигнали до конвергентните критерии за инфлацията. Но бихме могли да ги достигнем скоро. И няма различно третиране между страните кандидат-членки на единната валута", увери Паоло Джентилони.

Все повече анализатори посочват, че по-реалистично е страната ни да влезе в еврозоната след 2025 г. Това прогнозира и от Института за икономически изследвания към БАН в редовния си годишен доклад "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания".

Според икономистите от БАН инфлацията в България ще се забавя тази и следващите две години, но ще остане по-висока спрямо предходното десетилетие, както и спрямо средните стойности в Евросъюза. Причини за това са както неблагоприятни външни фактори, така и провежданата от правителствата политика за увеличение на доходите, несъобразена в достатъчна степен с реалните възможности на бюджета. В такива условия членството на страната ни в еврозоната би се отложило и след 2025 г.

<https://sinor.bg/70019-ikonomikata-na-balgariya-se-dvizhi-osnovno-ot-vatreshното-tarsene->

20.05.2024 г.

Икономиката на България се движи основно от вътрешното търсене

Годишен доклад

Снимка: sinor.bg

Икономическият растеж на България през 2023 г. се забавя до 1,8%, което се дължи на по-слабото външно търсене и спада в износа, на повишените лихвени проценти в еврозоната и продължаващия ценови натиск. Това се посочва в годишния доклад на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките на тема „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“. Докладът разглежда състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2023 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2026 г.

Износът на стоки намалява, а това се отразява на промишленото производство и продажбите. Изправени пред намалено външно търсене, българските фирми намаляват покупките от чужбина и инвестициите в стоково-материални запаси. **Инвестиционната активност остава слаба**, което трайно се очертава като **структурен проблем** за българската икономика, въпреки че фирмите успяват да поддържат заетостта и да повишават номиналните работни заплати.

Краткосрочната прогноза на ИИИ при БАН е, че **вътрешното търсене ще продължи** да бъде основен фактор на икономическия растеж, който се очаква да остане под потенциалния и плавно да се възстанови до средните нива преди пандемията от COVID-19. Динамиката на потреблението ще се определя от нарастването на работните заплати, умереното повишаване на заетостта и ниския, но все пак положителен растеж на кредитната активност в страната. Инвестициите ще се влияят основно от темповете на усвояване на средствата от ЕС.

Въпреки спада в икономическия растеж през първите шест месеца на 2023 г. частното потребление се разширява, подхранвано от стабилния пазар на труда, повишеното доверие на потребителите, забавянето на инфлацията и активната кредитна дейност.

Годишната инфлация възлиза на 5% в края на м.г. въпреки антиинфлационното действие на международните фактори, изразяващи се в намаляване на цените на основните енергоизточници, суровините и селскостопанските стоки, както и рестриктивната парична политика на Европейската централна банка (ЕЦБ), редица фактори от вътрешната макроикономическа среда продължават да оказват проинфлационен натиск, подчертават учените от ИИИ.

Пазарът на труда през 2023 г. все още е относително спокоен, независимо от някои негативни количествени и структурни промени в сравнение с предходната година. **Отсъствието на структурни промени в заетостта** съответства на общото състояние на забавяне на икономическия растеж и ниската инвестиционна активност. Икономиката слабо се преструктурира, което не води до промени в разпределението на заетите и активизиране на населението в трудоспособна възраст. **Динамиката и структурните промени в работните заплати през 2023 г.** не стимулират движението на заетите между различните групи икономически дейности, се казва в доклада.

Друг извод в доклада е, че България регистрира едни от най-високите нива на **енергийна бедност в ЕС**, но изостава при въвеждането на механизъм за подкрепа на енергийно бедните домакинства и не предприема необходимите действия за целенасочена, цялостна и координирана междусекторна политика в тази област.

Темата на фокус анализира и оценява измеренията на енергийната бедност в България през периода 2014-2023 г. В нея учените от ИИИ извеждат необходимостта от провеждане на активна социална и инвестиционна политика към гражданите не само по отношение на

текущите разходи за транспорт и енергия, но и за тяхното дългосрочно намаляване чрез целенасочени инвестиции и мерки в енергийна ефективност и декарбонизация.

Обосновано е и въвеждането на **механизъм за социална поносимост на цените на електроенергията** в условията на либерализиран пазар, който да е съчетан с ясно разписани мерки и с ясна скала на диференциране на подкрепата по доходен критерий. Прави се предложение енергийната бедност да се оценява не на лице, а на ниво домакинство, според броя лица в него, като се определя жилищната площ за всеки тип домакинство.

През 2023 г. **фискалната политика продължава да бъде експанзионистична** въпреки инфлационните процеси и предстоящата оценка на ЕК и ЕЦБ за спазването на Маастрихтските критерии, които определят готовността на България да се присъедини към еврозоната, посочват икономистите. Част от фискалните мерки за подпомагане на домакинствата и бизнеса, предприети по време на пандемията от COVID-19, се запазват, въпреки че инфлацията се превръща в по-голям проблем, отколкото безработицата, смятат учените от ИИИ. Според тях **правителството продължава с активната политика по доходите**, без да залага осезаемо намаляване на текущите разходи в бюджета или на увеличаване на данъците. Предприемат се някои промени в данъчната политика, дефинирани като антикризисни мерки, и други, свързани с прилагане на промени в европейското законодателство, които водят до допълнително намаляване на данъчните приходи и поставят в риск устойчивостта на фискалната позиция на страната в средносрочен план, отбелязват икономистите.

Годината 2023 се характеризира и със запазване на **интензивните темпове на кредитиране в банковия сектор** - на фона на все още умереното повишаване на лихвените проценти. Търговските банки продължават да демонстрират устойчиви показатели въпреки неблагоприятните условия на средата, в която функционират. Вложителите продължават да увеличават своите спестявания, мотивирани в известна степен от увеличението на лихвените проценти по депозитите.

Една от положителните новини е изменението на стойностите на индексите на капиталовия пазар в посока увеличение. За пръв път след 2017 г., през 2023 г. пазарната капитализация на основния пазар BSE заема съществен дял от общата пазарна капитализация. Появяват се нови компании, които се листват на фондовия пазар. Въпреки сътресенията на международните пазари, дължащи се на опасенията за повишаване на лихвените проценти и възможността за рецесия, SOFIX и българският капиталов пазар остават незначително засегнати, смятат икономистите.

<https://bnr.bg/post/101993922/teodora-peneva>

Разходите на домакинство за енергия у нас са най-високи - 15%, в Европа - 8%

Теодора Пенева: Трябва да има отговорна институция и да се разработи информационна система за енергийно бедните

"Има неясноти по механизма, има рискове на свободния пазар, защото цените са динамични и непредсказуеми"

публикувано на 21.05.24 в 11:14 | Интервю

- **Интервю на Наталия Ганчовска с Теодора Пенева в предаването "Хоризонт до обед"**

Да се приложи механизмът за енергийна бедност, преди реално да бъде въведена либерализацията на цените на едро за домакинствата. Важно е в тази година, докато се либерализира пазарът, да се изработи информационна система.

Това препоръча Теодора Пенева, енергиен експерт от БАН и автор на доклада за 2023 г., в интервю пред БНР.

Според нея е необходим **проект или програма, за да се тества процесът на определяне на домакинствата.**

"Нашата препоръка в доклада е първо - приоритетно прилагане на механизма преди прилагането на либерализацията и работа с най-ниско доходните домакинства", каза Пенева. За нея е проблем, че механизмът е неизяснен и не се работи по него, **но се изисква решение на министър-председателя, а до момента това не се е случва.**

"Трябва да се определи националноотговорна институция, която **ще създаде информационната система за енергийно бедни. И в Закона за енергетиката да се направят промени, в Наредбата за енергийната бедност също, за създаването на информационна система и за нейното приложение**", добави експертът на БАН.

И съобщи, че по официалната методика, приета през 2023 г.:

"Нашата оценка е за **32% енергийно бедни през 2022 г., сега говорим за 1/3 от домакинствата**".

Експертите предлагат мерките да са по диференцирана скала и да обхващат домакинствата до среден доход.

"Без информационна система не знаем колко и какви точно са домакинствата, колко членни са, къде са разположени. Необходима е и тази карта в регионален мащаб, необходима е сериозна подготовка, за да създадем мерки, които да защитят гражданите", обясни Теодора Пенева.

Тя съобщи, че у нас разходите на домакинство за енергия са най-големи в сравнение с тези в Европа, въпреки че е най-евтина електроенергията у нас:

"Делът от разходите за осветление и отопление е средно 15% от располагаемия доход на домакинство. В ЕС е близо 8%, дори най-високо доходните домакинства у нас, а те са 20 – 30% , самите те имат 10% разход за енергия. Това е поради разликата в доходите. Задължително трябва да четем индикаторите за доходи и разходи".

Пенева предупреди още, че има рискове на свободния пазар, цените са динамични и непредсказуеми.

"Има риск, доколко ще е за малък период от време и кога ще възникне, никой не може да каже, но той съществува и това го видяхме през 2022 г. в ЕС, именно заради риска на свободния пазар на енергия", каза Пенева.

И обясни, че възобновяемите източници за домакинствата **не могат изцяло да попълнят, а частично да поемат енергията, която им е необходима.**

"Разширяването на мрежата, за да ползваме такава енергия, също струва пари. Компонентите се начисляват в сметките за енергия и зависи правителството какви инвестиции ще направи в мрежата. Всичко това влияе на крайния разход", каза експертът от БАН.